

Дайджест політичних і законодавчих ініціатив. Лютий 2026

Лютий став місяцем рішень, спрямованих на зміцнення безпеки громад, розвиток енергетики та соціальний захист громадян. Робота Парламенту та Уряду була зосереджена на підготовці до весняного сезону: від запуску масштабної індексації пенсій до оновлення правил евакуації та цивільного захисту. Ключовими напрямками стали розвиток «зеленої» енергетики, підтримка освіти в регіонах та цифровізація державних послуг. У цьому дайджесті ми зібрали головні зміни місяця, що впливають на безпеку та добробут українців.

Команда EU-LEAP продовжує інформувати вас про ключові рішення держави.

У лютому головний фокус змістився на захист населення та розвиток критичної інфраструктури. Верховна Рада ухвалила низку важливих законів: від нових правил «зелених» аукціонів для енергетики до чіткого регулювання обов'язкової евакуації з небезпечних зон. Також було приділено увагу посиленню цивільного захисту та створенню мережі центрів безпеки в громадах.

Уряд, зі свого боку, зосередився на соціальних питаннях та відновленні доступу до освіти. Важливими кроками стали автоматична індексація пенсій з 1 березня, розширення програми «Шкільний автобус» для прифронтових областей та запуск нових цифрових сервісів у застосунку «Дія».

Нижче — детальний огляд головних законодавчих та урядових ініціатив лютого.

Проекти законів, прийняті Верховною Радою у лютому

№ 13219 — щодо конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел.

Закон спрямований на розвиток чистої енергетики (сонячної, вітрової, гідро-). Документ запроваджує чіткі правила «зелених» аукціонів для компаній, що будують нові об'єкти відновлюваної енергії, що дозволить зменшити залежність від викопного палива.

№ 13454 — щодо запобігання надзвичайним ситуаціям та створення центрів безпеки

Документ посилює систему цивільного захисту. Передбачено створення мережі центрів і класів безпеки, розвиток захисних споруд, цифровізацію обліку рятувальних підрозділів та інтеграцію вимог безпеки у містобудівну документацію.

№ 12353 — щодо врегулювання проведення обов'язкової евакуації

Парламент визначив чіткий порядок евакуації населення (зокрема дітей) та матеріальних цінностей із зон бойових дій. Евакуйовані громадяни отримують право на тимчасове житло. Передбачено можливість як загальної, так і часткової евакуації для вразливих категорій.

№ 13574 — щодо відстрочки від призову для деяких категорій молоді

Військовозобов'язані віком 18–25 років, які під час воєнного стану відслужили за контрактом терміном 1 рік і були звільнені у запас, отримують право на 12-місячну відстрочку від подальшої мобілізації.

№ 14144 — щодо вшанування пам'яті загиблих внаслідок збройної агресії РФ

Закон дозволяє громадам офіційно використовувати системи оповіщення для проведення загальнонаціональної Хвилини мовчання щодня о 9:00. Документ усуває технічні та юридичні перепони для належного вшанування пам'яті співвітчизників.

№ 14323 — щодо оплати праці працівників позашкільної освіти

Місцеві громади отримали право за власний кошт встановлювати підвищені оклади та доплати для педагогів позашкільних закладів. Це дозволить залучати та утримувати кваліфікованих фахівців у громадах, що мають відповідний фінансовий ресурс.

№ 13418 — щодо управління ризиками затоплення та участі у Механізмі цивільного захисту ЄС

Запроваджується європейський підхід до боротьби з паводками: створення карт загроз, оцінка ризиків та розробка планів управління ними. Це також дозволить Україні повноцінно долучитися до системи цивільного захисту Євросоюзу.

№ 14023 — щодо спрощення оформлення первинних документів у сфері послуг

Бізнесу дозволили підписувати акти наданих послуг одноособово, якщо це передбачено договором. Підпис замовника більше не є обов'язковим, що суттєво прискорює документообіг. Зміна не стосується будівництва, оренди держмайна та операцій із бюджетом.

№ 14194 — щодо перевірки та працевлаштування кандидатів у поліцію

Закон дозволяє приймати на службу до Нацполіції осіб, які дістали поранення чи захворіли під час захисту України. Для таких ветеранів будуть створені належні умови працевлаштування та адаптації.

№ 14303 — щодо допомоги працівникам об'єктів критичної інфраструктури

Уточнено порядок виплати одноразової допомоги за шкоду здоров'ю, завдану працівникам стратегічних підприємств (та їхніх філій) через військову агресію під час виконання посадових обов'язків.

№ 10218 — щодо розвитку наукової інфраструктури та підтримки молодих вчених

Правила роботи наукових установ адаптуються до стандартів ЄС. Документ відкриває ширший доступ до наукового обладнання для дослідників та стимулює розвиток сучасної дослідницької мережі в Україні.

№ 7577 — щодо вдосконалення управління меліоративними системами

Передбачено створення державних операторів для управління мережами зрошення. Це має залучити інвестиції в агросектор, знизити вартість поливу та підвищити врожайність земель.

№ 13646 — щодо соціального захисту військовослужбовців базової служби

Закон гарантує збереження робочого місця та посади на час служби, виплату компенсацій за невикористані відпустки та зарахування часу служби до загального трудового стажу.

№ 13037 — щодо протидії дискримінації та домаганням у Збройних Силах

Документ зобов'язує командирів оперативно реагувати на факти дискримінації чи сексуальних домагань. Запроваджуються прозорі процедури розслідувань та захист для осіб, які повідомили про порушення.

Міжнародне співробітництво: ратифікація угод

У лютому Парламент затвердив низку міжнародних угод, які розширюють економічну співпрацю, зміцнюють безпеку та відкривають нові соціальні можливості для українців.

№ 0339 — Економічне партнерство з ОАЕ

Це перша подібна угода з країною арабського світу. Вона скасовує або суттєво знижує мита на товари та послуги, що відкриває ринок Еміратів для українських виробників і залучає нові інвестиції в Україну.

№ 0359 — Участь у програмі ЄС «Зайнятість та соціальні інновації» (EaSI)

Україна долучається до європейського фонду, який фінансує проєкти з працевлаштування, соціального захисту та боротьби з бідністю. Це дасть змогу громадам і громадським організаціям отримувати гранти на сучасні соціальні ініціативи.

№ 0363 — Робота польського банку BGK в Україні

Ратифікація дозволяє державному банку Польщі (Bank Gospodarstwa Krajowego) офіційно працювати в Україні. Це спростить фінансування проєктів відновлення та підтримку українського бізнесу через польські кредитні програми.

№ 0316 — Охорона секретної інформації з Канадою

Угода створює юридичну базу для обміну розвідувальними та військовими даними з обмеженим доступом. Це критично важливо для посилення оборонної співпраці та безпеки обох країн.

№ 0358 — Технічна та фінансова допомога від Словенії

Документ визначає правила отримання допомоги від Словенії на проєкти відбудови, гуманітарні цілі та розвиток інфраструктури, що постраждала від війни.

№ 0361 — Наукова співпраця з Євросоюзом

Україна та ЄС відновили дію угоди про наукове і технологічне співробітництво. Це відкриває нашим вченим повний доступ до європейських дослідницьких програм та спільних розробок.

№ 0362 та № 0351 — Дипломатичні домовленості зі Словаччиною та Хорватією

Врегульовано технічні питання роботи посольств у Словаччині та Україні. Також члени сімей українських дипломатів у Хорватії отримали офіційне право на працевлаштування, що є стандартною європейською практикою.

Прийняті постанови ВРУ

У лютому, до четвертих роковин повномасштабного вторгнення, Верховна Рада ухвалила низку постанов, спрямованих на посилення тиску на агресора та мобілізацію світової підтримки.

№ 15041 — Звернення до міжнародної спільноти у зв'язку з четвертими роковинами вторгнення РФ

Парламент закликав іноземні держави та організації посилити військову й фінансову допомогу Україні. Ключові вимоги: повна ізоляція Росії, створення Спеціального трибуналу для покарання за злочин агресії та пришвидшення інтеграції України до ЄС і НАТО.

№ 15026 — Звернення щодо політики РФ, спрямованої на фізичне знищення українців

Документ адресований ООН, МКС та провідним міжнародним організаціям. У ньому наголошується на цілеспрямованій політиці Росії щодо створення нестерпних умов життя в Україні, що є частиною геноциду. Парламент закликає світ визнати ці дії скоординованою спробою фізичного знищення українського народу.

№ 15027 — Звернення до МОК на підтримку Владислава Гераскевича

Верховна Рада офіційно звернулася до Міжнародного олімпійського комітету з вимогою підтримати позицію українського скелетоніста. Йдеться про право спортсменів використовувати символіку, яка вшановує пам'ять жертв російської агресії, та неприпустимість санкцій за виявлення громадянської позиції проти війни.

Рішення Уряду

У лютому Кабінет Міністрів ухвалив низку рішень для посилення енергонезалежності, підтримки ветеранів, розвитку освіти та автоматичної індексації виплат.

1. Енергетична автономність громад та житла

Уряд розширив програми пільгового кредитування (0%) через банки-партнери програми «5–7–9%» на закупівлю енергообладнання:

- **Для ОСББ та ЖБК:** кредити до 3 млн грн на строк до 3 років. Держава компенсує до 50% вартості генераторів та до 70% вартості сонячних станцій чи теплових насосів.
- **Для приватних будинків:** кредити до 480 тис. грн на строк до 10 років. Компенсація від держави — до 30% вартості обладнання.

2. Оновлення програми «Національний кешбек»

З 1 березня 2026 року кешбек стає диференційованим для підтримки українських виробників у складних нішах:

- **15%** — на товари з високою часткою імпорту (косметика, побутова хімія, одяг, взуття, сири).
  - **5%** — на товари з низькою часткою імпорту (м'ясо, овочі, хліб, напої).
- До 28 лютого продовжує діяти єдина ставка 10%. Нараховані кошти можна витратити на комунальні послуги, ліки або донати на ЗСУ.

3. Упорядкування надкористування

Уряд розпочав перевірку 39 «сплячих» ліцензій на видобуток стратегічних копалин та нафти/газу, за якими роками не велися роботи. Також анульовано три дозволи компаній, пов'язаних із підсанкційними особами. Ці активи будуть виставлені на прозорі аукціони для нових інвесторів.

4. Автоматичний перерахунок комунальних платежів

Запроваджено механізм автоматичного зниження плати за тепло, воду та вивезення сміття, якщо послуги не надавалися або були неякісними (зокрема через обстріли). Постачальники зобов'язані самі зробити перерахунок у платіжках за січень 2026 року, жодних заяв від споживачів не потрібно.

5. Освіта та безпека дітей

- **Шкільні укриття:** виділено 231 млн грн на завершення будівництва 22 сховищ у 11 областях. Це дозволить 10 тисячам дітей повернутися до навчання офлайн.
- **НУШ:** розподілено 3 млрд грн на сучасні лабораторії, STEM-класи та кабінети «Захисту України». Громади залучають ці кошти на умовах співфінансування.
- **Шкільні автобуси:** виділено 2 млрд грн на закупівлю понад 540 автобусів. Пріоритет мають опорні ліцеї та заклади в громадах, де проводилася реорганізація шкіл.

6. Підтримка ветеранів

- **Робота:** затверджено програму «Ветеран.Робота» на 2026–2027 роки. Вона включає перенавчання та супровід у працевлаштуванні через цифрову платформу «Кар'єра ветерана».
- **Оренда житла:** розширено компенсацію оренди для ветеранів-ВПО, осіб, що повернулися з полону, та тих, чиє житло пошкоджене або залишилося в окупації.
- **Підприємництво:** запроваджено статус «суб'єкт ветеранського підприємництва», що дає доступ до спеціальних грантів та пільг. Також у 15 громадах створять безбар'єрні ветеранські простори.

7. Допомога при евакуації

Запущено програму безвідсоткових позик на облаштування побуту для тих, хто вимушено переїхав через надзвичайні ситуації. Сім'я може отримати до 430 тис. грн на термін до 15 років для закупівлі меблів, техніки та майна.

8. Індиксація пенсій

З 1 березня 2026 року пенсії та страхові виплати будуть автоматично проіндексовані на **12,1%**. Підвищення стосується більшості категорій пенсіонерів, включаючи військових та осіб з інвалідністю внаслідок війни. З 1 квітня також перерахують виплати працюючим пенсіонерам із урахуванням оновленого стажу.

Це основні рішення влади за лютий, які ми відібрали для огляду. Як бачимо, головний акцент місяця — посилення цивільної безпеки, розширення програм енергонезалежності для житлового сектору та соціальний захист ветеранів і пенсіонерів.

Команда EU-LEAP продовжує стежити за новими ініціативами та оперативно інформувати про них.